Gazar byriin prolitaarinar, negedegtii!

[S]ojuuziin, 19.
[...]DE-YDE KOTO
45 (1196)
1934
[fev]raali 23

Bur-Mongoliin Ynen

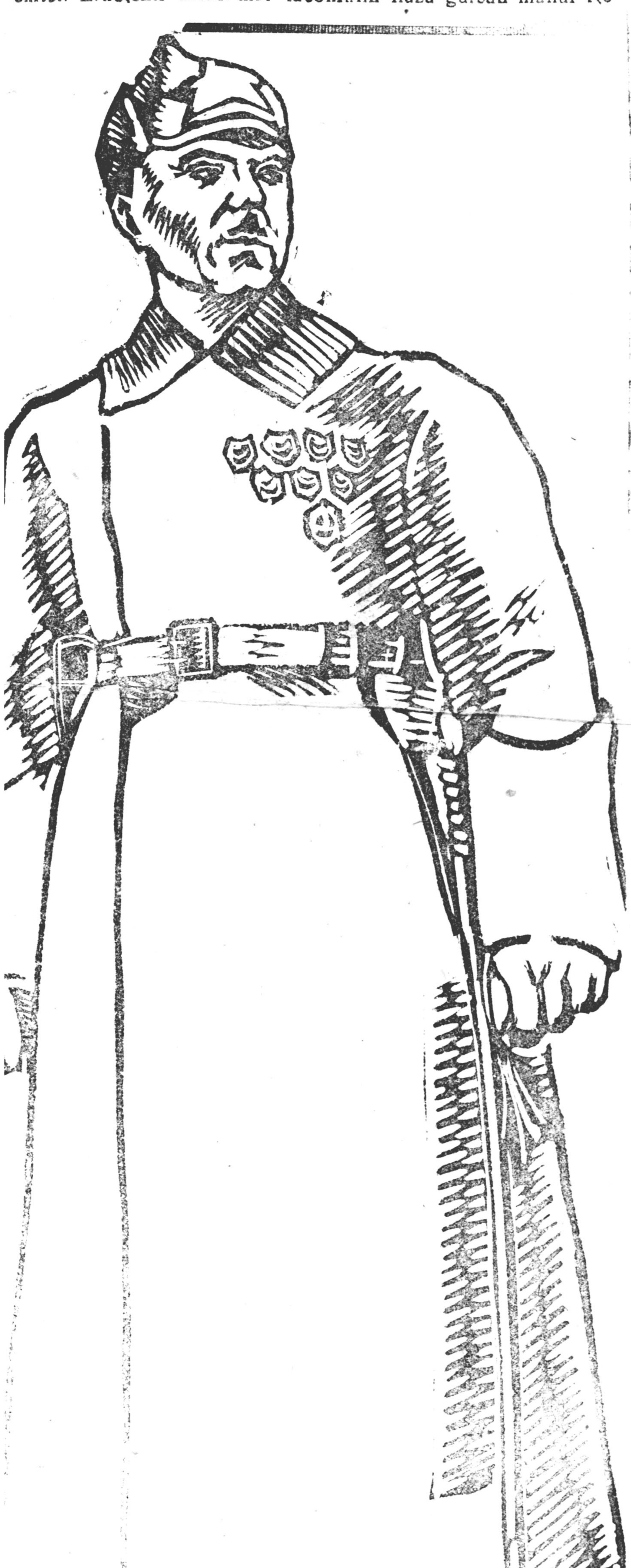
BK(b) N BM MK, BMASSR TGK ba Burfropsoviin ødør byriin oorgan

[S]OCIALIIZMIIN KEREGTE GYICED BEJEE ØGØSØN, AGUU KYÇETEI BA ILAGDAŞAGYI ULAAN CEREGIIN 16 ZIL MANDAG!

„Bidener eb nairamdaliin tøløø, zagsaza ba eb nairadaiin keregiigi kamagaalan bainabdi. [T]ygeer bidener zanaltaas aikagyi ba dain cereg yyskegçediin cokiltiigi cokiltoor kariuucakaar belemdi" (STAALIN)

[U]LAAN CEREGIIN 16 ZIL

[...]ai nam ba namiin udaridag [L]eenin ba Ştaalin beledkeg-[...]emyyzeryylegdesen prole-[...] diktatuuriin cereg bolko [...] ajaar 1905 onii kubiskaliin [...]diin baildaanuud ba bolşo-[...]dpooliin ceregiin emkinyy [...]uuçan cereg ba usanii cere-[...] çusata bosolgonuudaas [...] ekitei. Erkeţenii dainii mar taşagyi zilyydte, dotoodiin kubiskaliigi esergyysegçediin ba gadaadiin kapitaliistanuudiin dobtolgiigi eøsøødiingøø kubiskaliin tuguudiigi deere ergøzø, manai SSSR iin baruun kilees alas doroniin kile kyrtele Koito mylisete dalaiaas urda kilyyd kyrţer ede olon daisanguudiigi kair gam ygeigeer bu tacokikiin ilaza garsan manai Kø[...]

[...]poon, Germaani kojorlin naacanuudiin ligees garsan jabadal, Ispaanidaki faşiizmiin ilagdasan jabadal bolbol kubiskaliin kriizis bolbosozo baina, faşiizm bol ton uria nasagyi gedegiigi dakin dabtan batalza baina..." caaşani nøkør Staalinii keleke „Byrziiţenii pacifiizm bolbol ami tabikiin tuil deere baigaa ba buu zebsegee kuriaaka ermelzelgenyyd bolbol zebsegzeze ba gyiced zebsegzeke ba gyiced zebsezeke ermelzelgenyydeer ib ile ba şuud cekeer kølagdaza baisani gaikaltai bişe baina" (Staalin)

Kapitaalta oronuudiin dotorki baidal kurcadaza kødølmøriçøn ba arad tariaaçanii dunda kubiskaliin kødeløøn ulam ergønøør ødør oçoko byri delgerçe baina. Saja Fraanca ba Aabmţri ulasuud ta bolson kødølmøriçønii, faşiista nariin dobtolgiin uridaas daiçalan esergyysen kariuu bol yyniigi ton ileer gerçelne. Byke delekein proleţaariin kubiskaliin kereg bol ilagdaşagyi. Yynii ulaan tugiin ergønøør mandaza baisan yje møn azai.

Negøø talaar kadaa BK b) Namiin 17 dugaar tyykete jike kural saja øngørøzø: manai SSSR oron dotor tyryyşiin tabanzil ba kojor dugaar taban ziliin tyryyşiin zil dotor socialiis baiguulaltiigi jike amzaltataigaar baiguulsanii døngyydiigi şalgan yzeze, manai SSSR dotor ene yjede kycegdesen ørnilţønyyciigi batalzai.

Azakuinç ţalaar sojol bolbosoroliinç talaar delekein tyykede yzegdeegyi ørnilţønyydiigi dabazai Namiin 17 jike kural ede bykii tuilagdasan [...] talza, manai SSSR te angigyi socialiis bølgømiigi gyiced baiguulkiin bolşoviig programa bol ko kojor dugaar taban ziliin tesøbigi batalba. Odoo manai uam ba kødølmøriçøn azalçan arad bol nøkør Staalinii 17 kural deere øgøsøn bolşoviig josonii zaabarinuud ba kojor dugaar taban ziliin tyykeţe zorilgonuudaar bejee zebsegleed uriişaa idebkiteigeer dabkilan oroko yje møn.

Ene aguu jike amzaltanuudiigi tuilkadaa manai kødølmøriçøn tariaaçanii baaţar ulaan cereg bol kødølmøriçøn ba azalçan aradţaigaa negen kanа temecezei.

Manai KT ulan cereg bol 16 ziliin oigiigi uşa jike amzaltataigtaba. Manai ulaan cereg bol ceregiin belikeliin talaarç ulas tøriin beledliin talaarç maşa deede şatii kycezei. Ceregiin teeknikiigi on sainaar şudalza ali bykii on salbarinuudani tus tusta deed teeknikeer bejee zebseglesen ai. Ede bykii olon ilaltanuudiin kai ene soninii kuudasan deei nøkør Voroşiiloviin ygede biinula ende biçesen kereg ygei.

Mønøødøbol manai kødølmøriçøn Tariaanii ulaan cereg bol øngørøsøn zil dotor tuilasan ilaltanuudiidøngyydiigi şalgan yzeze, tyryin taban zil ba kojor dugaartaban ziliin tyryyşiin ziliin yjed sociaaliis azalyiledberiees abn şine zebseg ba teeknikiigi iced sainaar şudalan ezelkiin tuşarmain orokdokiigi kyceke joşi.

Manai un cereg mønøødør gadaadiin perialiistanariin kerbee manai soveediin ogoroodţo gakai konro orozo jirekiigi zabdabalni, doroni katuu kariuu egçe, erçei çangaar cokikiin tula beledkiigi ulam çanga bol gokiigi kje josotoi.

Proletai kubiskaliin cereg bolko mabaatar ulaan cereg komuniisniin tyynii udaridagça Staalinbolşoviig kețelbøriøør proletaariubiskaliin komandiin nøk. Vdiloviin udaridalgaar jree ødiiginuudiin temecelde ilagdaşaglaza garaka bulat mete katuuçetei baatar ulaan eereg me[...]

[kød]ølmøriçøn-tariaaçanii baatar ulaan [cer]egiin 16 ziliin oi bolosonii sain [...]lør mønøødør møn.

Ene 16 dugaar oi bol kezee kezeenkiees ton ondoo cag yjede kiooldobo. Juub gekede negen [ta]laar gadaada oron ulasuudiin [...]oorondoki baidal ba karilcaanuud [k]ezee kezeenkiees ulam jikeer kur[c]adasan baina.

Tabadaki zil dotor kopitaalta [o]ronuudta burgiza busalza baisan [d]elekein ekonoomikiin kriizisiin [...]re deerees tede oronuudiin aza[...]kui ulam doosoo unaza ene krii[...] [...] gynzegeire ze[...] [...] baina.

Ulas tøriin talaar abaad karabal odoo yjede uul kapitaalta oronuudinç, koorondo møn ţere oronuudinç dotorki karilcaanuud ulam jikeer kurdasan şuu.

Ene kurcadasan jabadaliin tukai nøk. Staalin ton todorkoigoor keleseni Japoon kitad kojoriin dain Manzuuriigi ezelsen ekanaaça Alas doronodoki karilcaanii ja baidaliin kurcadal Evroopodeki karilcaanii jabadaliigi kurcadkasan Germaanidaki faşiizmiin ilalta ba revaanşiin yzel bodoliin diileltiin bajar buu zebseg tøkøørølgø ba imperialiis dainda beledkeke jabadaliigi eseltødø tylkilte bolson Ja[...]

Kødølnøn-tariaaçanii ulaan ceregiin dkegçe ba udaridagça BK(bn mandag!

Ogtiaa jike kubiskaliin yre bolko Klaan cereg mandag!

Ulaangiin 16 dugaar io mandag!

Ulaan ceregiin yndesen otriaad-Buriaadiin morito poolko bol Soveed oronii dornodoki kiliin kamagaalaltada belen

Cokiltiigi cokiltoor kariuucakaвdi

„Ceregiin keregte, tyynçelen manai byke Soveediin baiguulaltada bidener bol yndesetenii tukai bodolgiigi bejelyylen jabuulka ujalgatai ba bejelyylzeç bainabdi„ (Fryynze)

Manai oronii yndestenii emkidkemel zebsegte kyciigi namiin 12 dugaar kural ba SSSR—iin baiguulagdasanii şyyleer tøsøbiin josoor emkidkegdesen baina.

Namiin 12—dugaar kuraliin øgøsøn zaabari bol:

„Kural boi, respyyblikee kamagaalka jabadaliigi kangaka kereg te zailaşagyi yndesenii ceregiin salaanuudiigi emkidken baiguulka tukai gesyyd byken kødølmørilkiigi saişaan durakana» gesen baina.

Ene diregtiiviin yndeseer arad zonii koorondiin internasionaaliin kolboogi bekizyylegçe Kedølmericøn tariaaçanii ulaan ceregiin yndesenii salaanuud zilees zil byride urgan bekizeze baisan ba tedener bol manai oronii bejee daasan oron bolzo bekizeke erke çøløøgi kamagaalza baina.

Buriaad— Mongoliin yndesenii cereg bol 2924 ondo ankan ekilen togtoogdozo, baga darganariin surguuli Baiguulagdaza ekileed, 1932 ondo ceregiin tomokon [...] morito poolko bolon emkidkegdeze jiresen baina şuu.

Arad irgenii dain baildaanii syyleer tørøsøn Buriaadiin morito salaa bol 1929 ondo Kitadiin dorono zygiin tømør zam deerki yimeenii yjede saikan daiçalkui zanşal olzo abasan baina. Uul yndesenii salaa bol deereki yimeende gaikamşag baatarligiin zorig gargasanii tula SSSR—iin Tebiin gyiçedkeke komiteedaas deede şan—Kubiskalin kendete ulaan tug abasan. Zarimkomandiir nuud ba ceregçyydni 14 ulaan tugiin oordin abasan baina.

Buriaad— Mongoliin yndesen poolkiin oroşozo baisan ba urgan kegzøzø jabasan uçarni bol Leeninii ba Sovend zasagiin yndesetenii tukai asuudaliigi zøbøør bejelyylze çadasanii aça ba møn Buriaad—Mongoliin namiin emki ba zasagiin gazar bolon byke azalçan niitiin zygees erkim tusalamza cag yrgelze kyrgesenii aça azai. Tus salaanii urgalta bol Buriaad—Mongoliin respyybliikiin azakuin ba yndesen—sojoliin baiguulaltiin køgzøltøtei ton sacuugaar ørnin køgzøzø jiresen baina.

Burkavpoolko bol Kødølmøriçøn tariaaçanii ulaan ceregiin 16 ziliin oido angiiin talaar ulam nigtaran namiigi. tyynii yndesetenii tukai bodoigiigi ţolron zagsaza. namiin 17—dugaar kuralaas gargasan socialiis baguulaltiin zorilgonuudiigi damzag ygei gyicodkekeer jireze.

Kødølmøriçøn tariaacanii ulaan Ceregiin 16 zil dotor oroşozo baika zuurani, Burkavpoolko bol øøriingøø daiçalkui, ulas tøriin talaar nileen jikeken amzaltanuud tai jiresen gebel:

1933 onii suralcaliin ziliin syylde inspeegtoriin şalgalta deere poolko bol galta buudalgiin talaar sain cegnelte ababa (erkim cegneltede 3% dutaba). Ulas tøriiin beledkeliin talaar gyiced kangaltatai, taaktikiin ba morinii beledkeliin ţataar sain geze cegnelte abasan baina.

Tus poolkiin daiçalkiin daiçalkii beledkelelii [...] deeree sain geze cegnegdebe.

Eneentei zergeçyylen tus poolko bol cereg ba kamandiirlin azamidaral-sojolbolbosoroliin erke baidal baiguulka tukai jikeken amzaltanuudiigi olson baina, gebel:

Klyyb ørgødkøgdøn zasabarilagdasan ba møn Leeninii bulan zasabarilagdasan

Zakiraltiin sostaaviin ba ulaan ceregçyydiin stoloovilgi sojoliin yzegdeltei bolgogdon zasabarilagdasan.

Zakiraltiin sostaavta sønilin sanatoori neegdesen.

Kyykediin sojoliin jaaslinuud ba gulamtanuud emkidkegdesen.

Nemeri azal ørgødkøgdesøn, gebel: 500 gaa tarilgatai, 200 tologoi gakain feermetei, 33 tologoi syytei ynieedtei, 68 ykertei, ba 200 konitoi makanii baazatai 180 takiaatai ba 12 galuutai şubuunii bairatai, 36 kyntei baigaldaki zagasabarigçadiin arteeltai baina.

Gebeç, poolko bol daiçalkii beledkeliingee talaar øşøøl olon butuu dundatai ba tasaldaltai daina. Suralcaliin 33 on dotor daiçalkii ba ulastøriin suralcaliin talaar ton sain ilerkeigi yzyylze çadaagyi bøgøød, eneeniigi yzyylke bykii ene baidai niuur deere baisan şuu.

34 onii şine suralcaliin zilde tus poolkiin namiin emki, zakiraliin sostaav ba ceregçyyd bol daiçalkii ba ulas tøriin suralcaliin talaar ton sain ilerkeigi yzyylkiin tøløø, soveed zasagiin kilugi ynen sakigça manai zorig tøgøldør ulaan tugta tuskai aarmiiin tyryy zergiin otriaad bolkiin tøløø temecelde orolcobo.

Şine suralcaliin zildeki buudalgiin beledkelde ekin amzaltanuud abtaba.Udaarniguudiin zerge øsøzø baina. Beledkeliin surguuliin koorondoki kødølmøri nileedken saizarsan (fevraali dotorsuralcaliin surguuliiigi aimaguudaar øngørgøgdøsøn, eelzeete tatagdagçadiin konfereence ba biçegdøsøn moridiigi şalgasan jabadalnuud) Moridoo karuucalka jabadal saizarsan. Surataaldaa ba baidaldaa sojoliin zuramiigi køgzyylen baisan baina.

Jopoonii imperialiizmiin zygees ulambyri urgaza baigaa zebsegte dobtolgiin zanalga bolbol sergelen kirke ba kezeeç beleken baikiigi erine.

Ulaan aarmiiin yndesen salbariburkavpoolko bol øøriingøø daiçalkii ţradiica, sanaza, daiçalkii suralcalaa çangadkaza, „cereg dainiigi køgzøøn şataagçadiin cokisiigi cokicoor kariuucaka" (Staalin) temecegçediin zergede belen baina.

Poolkiin komandiir-
komisaar Kyyndø

Poolkiin komandiir-
komisaariin ulas tøriin
tuslagça Liybiimov

„Manai orondo dobtolon orokiigi zabdagça ken tede bol gazar ondildog gakai konşoortonoor sov eediin ogorood oruu dakin çikekee bolitoroo katuu cokico abka"
(I. STAALIN).

„Kerʙee SSSR ulasta doʙtolon oroʙolni, [illegible] zorilgo: daisanaa gyiced ʙutacokiko ʙa m[illegible]

SOVEED ORONOO KAMAGAALKA JABAD[illegible]

BK(в) Namiin XVII-dugaar kural de[illegible]

Nøked aa! Manai namiin XVII kural bol bolşoviigiin ankadugaar negedelte kural socialiizmiin jikeken ilaltanuudiin kural men geze tyyke dotor temdeglegdene. Manai nam ene kural mete kuraligi yzeedii taasaa jum. Manai udaridagça nøk. Staalinii iledkeze egesen mete ilaltanuudiigi bide urid kezeeç tuilaa ygei semdi.

Manai namiin kuralnuud udaa daraagaaraa subarildaza sanaanda ororo, gebeç, eb enki ba bolşoviig negedel ingee talaar ene kuralda adali baigaa geze tedeniine giigiç keleke argagyi. Ene baitugai kyn terelkitenii şine tyykiin bilig tegeldør baiguulan udardag ça jikeken Leeniinç namiin kuralnuud deere ynekeeree gyiced ba kelceegyi negedeligi baiguulza çadaagyi jum. Kuralnuud deere a teleniii syyleer namiigi negedeltei daiçalka çadabaritai ba Maarks Leeninii surtaliin talaar bata beki baiguulkiin tula, odoo nerenyydiigi Leeninii neretei zergelyylze dursakani muukai kynyydtei temeceke temecelde manai Iljiiç kedii çenteen jike erçem ba zorigøo, kedii çenteen jike ynetei kyce çadalaa gargaa geişeb.

Leenin ygei bolsoor 10 zil bolbo. Tyynii erkilze baigaa tyykete kynde kyçer kødelmeriini tyynii şabi nøker ba zer zebsegyydiigini yren şudarguu abça jabagça bolko Staalinii tologoi deere buusan baina (Aliga taşalga). Staalin bol nam, proletaarnar ba byke delekein kødelmer çen angiiin emene baisan yzegdee ygei zorilgonuud berkeşeelnyydees aigaa syrdee ygei şuu. Tere bol udaridagç ingaa negçesen beiin kazuuda zakiaanuudigi çinii gyicedkekebdi gesen tangarig namiin emenees egçe Leelinii tugiigi deere ergeed şine ilaltanuud ba jikeken aldarta jabadal teeşe urigaa dabkin temeceke temecelde nam, proletaarnar ba SSSR iin araduudiigi cogtoikon ketelzei.

Nam ba socialiizmiin baiguulalta kojoriin teløe temecesen ene gabijaata ten ecelien zamda yzegdesen jileen berkeşeelnyyd ba kyndø kyçer saad kaaitanuudiin tukai odoo kelesenii kereg ygei. Ene bykii berkeşeelnyydiigi dabaza garabdi. Ene bygede bol ecegderiin kereg bolzoi.

Byke opoziconuud ba Leeniniizmiin paisanguudiin kubiskalda eser gyy eserøltenyydiigi Staalinii udarda'gaar nam bol cag dotorni kai ragam ygei butacokison baina. nam bol manai orondo socialiizmiigi baiguulza baikataigaa kamta, eeriingee qeşvydiin dundaas ali eld biin kubiskalda esergyy buzar burtaguudiigi cebrlen kajaza baisan şuu. Nam bol socialiis baiguulaltiin ilalta ba gyicedkelnyydiigi tuilakatai kamti øsøze, bekizeze baisan baina. Ene kural da manai Staalinii iledkeze egesen erkim zergiin amzaltanuud bol namiin oroldolgo keçeeliin yre men.

Temecel ba amzaltanuudiigi tuilaza nam dotoroo negedel baiguulsaniigaa açaar bide bol socialiis indyvstri, kolkooziin aza akui, oronoo kamaalka jabadal, traansport ba sojolingoo baiguulaltnuudiigi kurdanar urigçani dabkuulsan bainamdi Namiin negedel bol manai kolbooto ulasiin azalça olon temeniigi eb negedvylsen, manai oronii bykii aradiigi ed kogşol ba sanal seçkiliin talaar emkidkesen baina. Namiin negedel bol manai olon ulasiin koorondoki baidalda ton tusatai baisan ba odooç tusalza baina. Manai namiin kyce ba negen zorig kojoroni zøbken olon ulasiin proltaarnar ba akadyy komuniis namuudaas karaada abtakaas gadana, basa manai angiin daisanguud bol soveed kolbooto ulastai erkilze baiga karilcaada ene kyciigi karaadaa abça baisan şuu.

Nøked aa, bide namiin daisanguugtai katuu şyryyneer temeceze ene temeceldee aguu jike kyce ba cagaa gargaza socialiis baiguulaltiingaa bykii salbarinuudta aguu jikeken amzaltanuudiigi tuilasan bainamdi.

Odoo bykii erçem kyce ba zorigoo, bykii kødelmeriingøø cagiigi byrimesen socialiis baiguulaltiin kereg ba socializmiin koişodoo amzaltanuudiigi tuilakiin teløø temeceke temecelde şilzvyleed baikadaa manai kødelmeriin yrenyyd arban kubi jike bolko ba edør jireke byri ulam jike ba medegdekeer bolko baina.

Manai nam manai proletaarnar ba bulad Staalin tyryytei Tøb komiteedoos udaridagça Leeninii jikeken nam bol jiree edil jikeken baidaliin ezen men. Bide bol edør jireke byri ba şine ilalta tuilaka byridee ene jiree edin gerelte baidalda oroitozo, ene baidaliigi edør byriingee azabaidalda kejelyylke bodoto socialiis baidalda oruulza bainamdi.

Caaşadaa nøk Voroşiilov bol kødeenii aza akuin tukai keleze mal eskeberiiin tukai asuudaliigi tuskaigaar çukalaçalan aduu-a maliin too tologoigi oloşoruulkiin teløø bolşoviig josoor temeceke josotoi bainamdi gebe. Udaani nøk. Voroşilov bol aduu moriniii too tologoin tukai asuudalda namiin TK iin saisal todoloo aguu jikeer abiza baisaniigi durasazai kødøø toskondoki koroto etegeediin korololoos gadna basa nutagiin emki baiguulganuudiin gemeer aduu moriniii too tologoi koro oor baisaniigi temdegleed, kødeenii azakuida maşiina keregledeg bolood baikada morin kereggyi bolko ge deg sanamzanuudiin buruugi ilerkeilze, bidende morinç bi sarunaa zailşagyi çukala, ime tula moriigi kolkooz, MTS, sovkooz ba busad emkinyyd dotor zebøer azalla a, sainaar bailgaka ba aduu moriniii too tologoigi olşoruulkiin tukai çukalaçalan kelez i.

Enyynii syyleer nøker Voroşiilov traansport[illegible]

bol tyryyşiin tabanziliin tesebiigi bytemzeteigeer gyicedkesenii açaar teekniikiin zebseglel iin talaar tuilagdasan gyicedkenyydiin tukai Tøbiin Komiteed ba Tøbiin knan bacaaka komiisa koriin kamtar san pleenymiin emene iledkesen bainam Gebe, bide er bolşoviguud dia zil bol jikeken cag men şuu Jnvaariin pleenymees koişo engesen ziliin kugacaa dotor ulaan cereg bol byri nileed kycetei bol bo nege zil urid basala nileed kycetei baigaasan geze odoo bi ene kuralda medyylen iledkeke bainam (Aliga taşalga).

Daiçalkui biledkelee kezeede byrinesen dede zergedeni bailgaza şine teeknikiigi tuiguuri bolgon jabadal dotoroo baiguulaltaa yd seereni şinedkeke gesen zorilgo toocoto yj de kødelmeriçen tarnaaçanii ulaan ceregiin emene tabigdaza baigaa belei.

Odoo bide bol ceregiigi teekniikiin talaar şinedken baiguulka gol zorilgonuudaa gyicedkesen bainamdi

1930 ondo XVI kuraliin emene bido ton øcøøken taankatai baigaasemdi Ene taankanuudiin zariinuudani bidenii eesediin kiisen negøø zarimuudani manai dilalda za iasanii „olzonuudiin" yiegdel nøydble (Ineeden).

Odoo bide bol gyiced menøø cagiin taankanuudaar dutamag bişe boloobdi

1930 ondo bide bol zarimuudni imperialiis daiin biildaan ba kiantan kojoroos yldesen, negøø zarimuuni engersen zilnyydie bidenii eesediin kiisen artileerieer cereguin zebseg kiize baigaasamdi. Ene bol muu bişe artileeri baigaa bolboç, odoo cagiin gadaadiin artelee ries kozomdoogi belei. Kynde, ga bişna taankiin baga kaliibriin ba taankiigi esergyyce e artileeri bidende jike baga baigaasen. Syyliin zilnyyd dotor keden olon şine janziin zebsegyyd ba somonuud [illegible] sis emenyyydiigi moderi izuuliin tukal jike kødelmeri jabuulagdasan baina.

Odoo bide bol toogiiç ba çananiiç talaar... nileed bejeţei artileeriitei bolzoi. (Ineeden).

1930 ondo manai cereg bol gar ba toskolto pykeneedyydeer nileed zebsegdeen baigaasan Gebeç, bide bol eesedingee şine sisteemiin zebsegyydiigi oloor kiike sainaar baiguulagdasan yledberi ygei, taankiin ba agaariin ongoconuudiin pylemediigi eesedee ogto kiideg ygei ba agaariin ongoconuudigi buudita kojor amatai ba busad pylemeelyyd ygei baigaasamdi.

Odoo bide bol bidenii byrimesen kangaka tooi sain gar, toskolto taankiin agaariin ongociin ba agaariin ongoc buudaka pylemeelyydtei bolzoi.

1930 ondo bide bol oronoo kamagaalka kiimiin zilnyydeer jike ygeitei baigaasamdi Manai kimiin aza yiledberi døbøn kyleeree dogolozo baigaan Odoo bide bol kycetei bolbo nøk. Sergoo (Ordzonikidzede) azaliin azakiin kereglelnyyd ba oroo kamagaalka jabadaliin erileedigi byrimesen kangaka kereg kyceer dutamag kimiin aza ydbertei bolzoi. Tiibeç, oron kamagaalka kimiin zylnyydiin tukai manai kosen zakiinuud byməneeç muu bişeer kangagdadagaina.

1930 ondo bide bodoo cagiin kelkiee kolbooni zegyydeer jike muu baigaasamt Radiooiin kelkiee kolbooni zegyyd ogto ygeisen. Odoo bidei telegraafiin radiogiin ba ad kelkiee kolbooni muu bişeebsegyydtei bolboç, byrimesen kaltai zebsegtei boloobdi gezinadag ygei bainamdi. Nøk. seç enyyniigi medeeg tula, dutaagaai zyilnyyd bygdiigi ton jiin bolzor dotor bidende øke uatai. (Ineeden, aliga taşalga).

Inzeneeriin ceregyigi teeknikeer zebseglekiin jikeken amzaltanuud gyicedkesen baina

Manai agaariin ciin kycenyydiin tukai. Byr930 ondo manai agaarar niiskereg muu bişe baisanaa taanardenet. Bide bol ceregiin teekn kamag busad katuu berkeilnyydiigi şudalkiin teløø teme temeceliigi erkilkees kedenurid ene çukalaas çukala şineliin zebsegiigi erkilke bolo-oinamdi

3 4 zil urid bidenaigaa agaariin kycen bol bide kangaza çadakagyi baizai. Manai agaariin kycen dotorki eldeb janziin agaariin ongoconuudiin zişeete karilcaanuud bidende taaramza ygei baigaasan. Tagnuul kiideg agaariin ongoconuudiin zişeete kemzeeni keterkei jike baisan begeed, ene bol çukala deerees bişe karin busad ongoconuudiigi bide kiize çadaka ygei şakuu baisan deerees iime baigaa belei. Bide bol deerees buudaka agaariin ongoco ba istrebiitelnyyd ygei şakuu baigaasamdi Agaariin kycen dotorki eldeb janziin agaariin ongoconuudiin zişeete karilcaagi ylemze zøb ba zokistoi bolgoko josotoi baisan juma. Manai aza yiledberiigi eeriingee egçe çadakaa bişe, karin nen tyryynde deerees jike buudaar buudaka ongoconuud, istrebiitelnyyd ba ştyrmoviguud. g. z idebkiteigeer daiçalki agaariin ongoconuudigi bide egedeg bolgoko keregtei baigaasan

Gadana manai agaaraar niiseke jabadal bol çanariingaa talaar eeriingee byrzy tenii „akadyynerees" nileed jikeer, keden zieer kozomdozo jabasan begeed, ene bol agaariin ongocodo maşa jike cag men azai.

Nøk. Staalin bol manai agaariin ceregiin kycenyydiin zebseglelge bi jerenkii badadi sanal bodoloo tu kailan tabza baisan juma. Tere bol bidener negeltenees baitugai, nøk. Sergoogiç, nøk. Kaganooviçigiç zokiko cagtani nøk Poostişevigiç ba ene keregiin teløø kariuucalgatai busad nøkedii giç amar suulgaagyi baikaas gadana, kamag bykii zişeg keregyyd te eeree orolcozo, manai agaaraar niiseke keregiigi kurdanaar şinedken baiguulkiigi ermelzedeg belei.

Namiin XVI kuralaas koişonki kugacaa dotor manai agaariin ceregiin kyce tanigdaşagyi bolzoi. Bide bol agaaraas jike buugaar buudaka kycete agaariin ongoconuudiigi baiguulsan ba agaaraar [illegible] busad ongoconuudiigi saizaruulsan bainamdi.

Agaariin kycen dotorki eldeb janziin agaariin ongoconuudiin zişeete karilcaanuud bidende zokistoi bolgogdon nileed saizarsan baina.

Agaariin ongoconuudiigi baiguulka keregte aguu jikeken gyicedkelnyyd tuilagdabaç, manai agaariin aza yiledberi bol nen tyryynde motoornuudiigi kiike jabadalaas ekilze zarim kedii zyilnyydiigi gyicyylen kiike bi saizaruulka josotoi baina Motoor kiike jabadal bol ton berketeiken yiledberi men bi manai maşiina kiike jabadaliin ton berkeşeeltei kubini bolzo magad ygei azai. Bide bol motoor kiike zavoodnuudiigi ton şineer baiguulsan bainamdi. Manai aza yiledberi bol odoo olon motoornuudiigi kiize baina gebeç, manai agaaraar niiseke ongoconuudiin negeniç gadaadiin ongoconuudta qaitakaar bişe bolgokiin tula çanaraar sain samolioodnuudaar agaariingaa ongoconuudiigi byrimesen kangaka keregtei baina.

Şine ba bolbosoroogii motoornuudiigi seeneer gargaka jabadaligi tyrgeer şudalka keregte. Motoornuudigi erkiike şinzelkii ukaanii insiityydyydiin kødelmeriigi urigşani tataka keregtei. Zavoodnuudta zebsegyydiigi emkilen baiguulka tobçoonuudiin kødelmeriigi zaabal emkidkeke keregtei.

Manai motoor byriigi saizaruulka ba bolbosoruulkiin tukai zizeg keregsel bykeniigi şi zelke crol doo jiketei kødelmeriigi zavoodnuudta tusaraltagyi erkilze baika bolgon ene keregiigi emkidkeke keregtei.

Bidenii gyicedkeed baisan zyil nyydiin syyleer berke bişe ba minii sanaraar oirno saranuudta gyicedkegdene ene zorigigi iaza ci ce bol agaaraar niiseke alcar jike te kycee ke erkei deede şatada garga a bainamdi.

Nøked aa bi bol zarim kedii toonuudigi tanirtı keleze økem. Edenees taanarin ciiggo o jumi baga bolooç (neeeden) juuç kelee ygei baikaas deere beze.

Manai daiçalka teeknikiin toogiin eseltiin tukai kelenem.

(Nøk Voroşilov bol kødelmeriçen tariaa anii Ulaan ceregiin teeknikiin zebsegiin eseltiin tukai zarim kedii proceentiin ilerkenyydiin jarisan baina. Ene med ecelgi by kii kural nergice aligaa taşaza ugtala.)

Ede aligaa taşaad salaka ygei baina, oroi 1½ cagiin kugacaada yge kelekeç geze nadada keleesen ene cagiigi nadada egtese as garzakiigi guinam (Ine[illegible]

Manai ceregiin kubilsa ziigiile kei ke basa nege tukai ke ekem.

Bykii kødelmeriçen ta[illegible] Ulaan cereg dotor cereg b[illegible] bila dunda kemzee abab[illegible] ondo 2,6 moriniii mekaa ii[illegible] 1930 ondo 3,07 kyrteze ba[illegible] 1933 ondo 7,74 kyrte e[illegible] Ene bol francuuziin ba A[illegible] ceregyyd bi gadna ylemze[illegible] niszarsan Aangliin c eren[illegible] nileed deeşe azai

Nøked aa manai cereg ne n kycetei mekaniizm enyynees ilerne.

Ene olon tooto şine [illegible] bol kødelmeriçen Tariaaçai[illegible] ceregiin dotorki teeknikiin[illegible] nuudiin ziş ete kemzeegi[illegible] şvylsen baina. 1929-30 ond[illegible] de iime teeknigiin kaa[illegible] bol toogiin talaar ton e[illegible] san aad odoo ceregiin k[illegible] nuud bi ulaan ceregyydi[illegible] deeşe kubini teeknikiin a[illegible] bigdaza teeknikiin jike [illegible] tukai mergezelten bo zoi[illegible] giin iuskai mergezeltenii too[illegible] lcoko zarim kedii erketei[illegible] giin morin ceregiin ba busa[illegible] tlauudiin pylemeed egyyoii[illegible] nikiin kaadranuud geze too[illegible] bykii ceregiin 70% takaini[illegible] gyy bolko baina. Geketei[illegible] manai ceregiin jabagan ba[illegible] ceregyyd byken bol pyleme[illegible] deke josot i tula gancela to[illegible] pylemeedçeguudiigi karaad[illegible] kelesenee medyylke josot[illegible] nam.

Ceregyydiin 70% teekni[illegible] ke kolbooto baina. Ene jan[illegible] ka çana tai kereg be? Ene [illegible] nai cereg kadaa teeknigiin[illegible] ba indyystriizyylegdesen cer[illegible] bo gesen udkitai azai Geketei[illegible] ta ceregigi olon tooto teek[illegible] zebsegeke jabadal bol emki[illegible] talaar jikeken şinedken bai[illegible] jabadaligi tukio ldaulalgyi[illegible] ke ygei baisaniigi bi kyly[illegible] giin saralcaka jabadal ba[illegible] eg erkilke arganuudiigi zol[illegible] keregte nileed jike nøløø [illegible] gyi engerke ygei ba saniigi[illegible] da ababal manai ceregiigi [illegible] biin talaar ondoo şine cere[illegible] minii nerelseaii şiltagaan i[illegible] no

Soveed kolbooto ulasiigi [illegible] gaalka jabdaliigi çangadkaka[illegible] kedii nemelte bolko emzee[illegible] lganuudiin tukai erkilsen jik[illegible] delmeriee nadiin ilerkelen[illegible] gyi orkibol minii medecel g[illegible] bişe baika bolno. Ladoozski[illegible] rais kara dalai kyrteleki ba[illegible] kilees gadna basa Dorono k[illegible] ba Zyyn Sibiirdeki ylemze za[illegible] tai baisan gazarnuudta kalka[illegible] sen bekizyylegdesen rajoonu[illegible] gaa tukai kelenem Basa Kara[illegible] Baltiin dalainuud Myrmansk[illegible] rajoon ba ilangajaa Dorono [illegible] gaarti SSSRiin kiliin erg nyy[illegible] kamagaalka jabadaliigi bekizyy[illegible] tukai nileed jike kødelmeriin[illegible] desenii tukai kelenem Ene be[illegible] genyyd bol soveediin gazir u[illegible] da dobtolon orokoo sanasan a[illegible] turi staalin zimiigi kaaka nil[illegible] berkeşeelyyd bolko baina. B[illegible] bol namiin Tøbiin komtee[illegible] udaridalga ba tusalamzaar erk[illegible] bigai Soveed kolbooto ulasiin [illegible] jee kamagaalka kyce çadaliigi[illegible] kizyylke aguu jikeken kødelmer[illegible] zebken kuurai gazariin cereg[illegible] kyce ba agaaraar niiseke kyce [illegible] oroor kizagaalaza çadaka y[illegible] baisan Bide bol nøk. Staalinaas[illegible] salamza ba udaridalga cag yr[illegible] ze abça olon mingan nee[illegible] tei dalai kilenyydtei manai oro[illegible] bejee kamagaalka jabadalda n[illegible] jike udka çanartai usan cereg[illegible] kycenyydiigi çangadkakiin tel[illegible] kødelmeri jabuuldag bainamdi. [illegible] denii koorondo kelcekede nøk S[illegible] goo bol ene keregte baga b[illegible] daalgabaritai baina Bide bol sy[illegible] liin zilyyd dotor zebken Baltiin [illegible] Kara dalainuud deereki usa[illegible] ceregiingee kycenyydiigi bekizyy[illegible] ke ba çangadkakaar yle bara[illegible] nøk. Kiroviin nøk. Jaaga[illegible] yryytei cagaan dalain knaal ba[illegible] guulagçadtai kamta cagaan dalaig[illegible] biltiin dalaitai kolbuulkadani me[illegible] ene gazartaaç kamagaalalqata[illegible] baikiin tula usan ongoconuudiin[illegible] gaa zarim kedii kubiigi ene şin[illegible] kanaalaar koito dalai ilgesen ba[illegible] namdi.

Enyynees gadna Dalai şadariin[illegible] orondo gadanaas dobtolon orokoo[illegible] ceke zanaltatai baigaa baidal bo[illegible] Dorono kizaartaç usan cereg i[illegible] kycenyydiigi baiguulza ekilkiin[illegible]

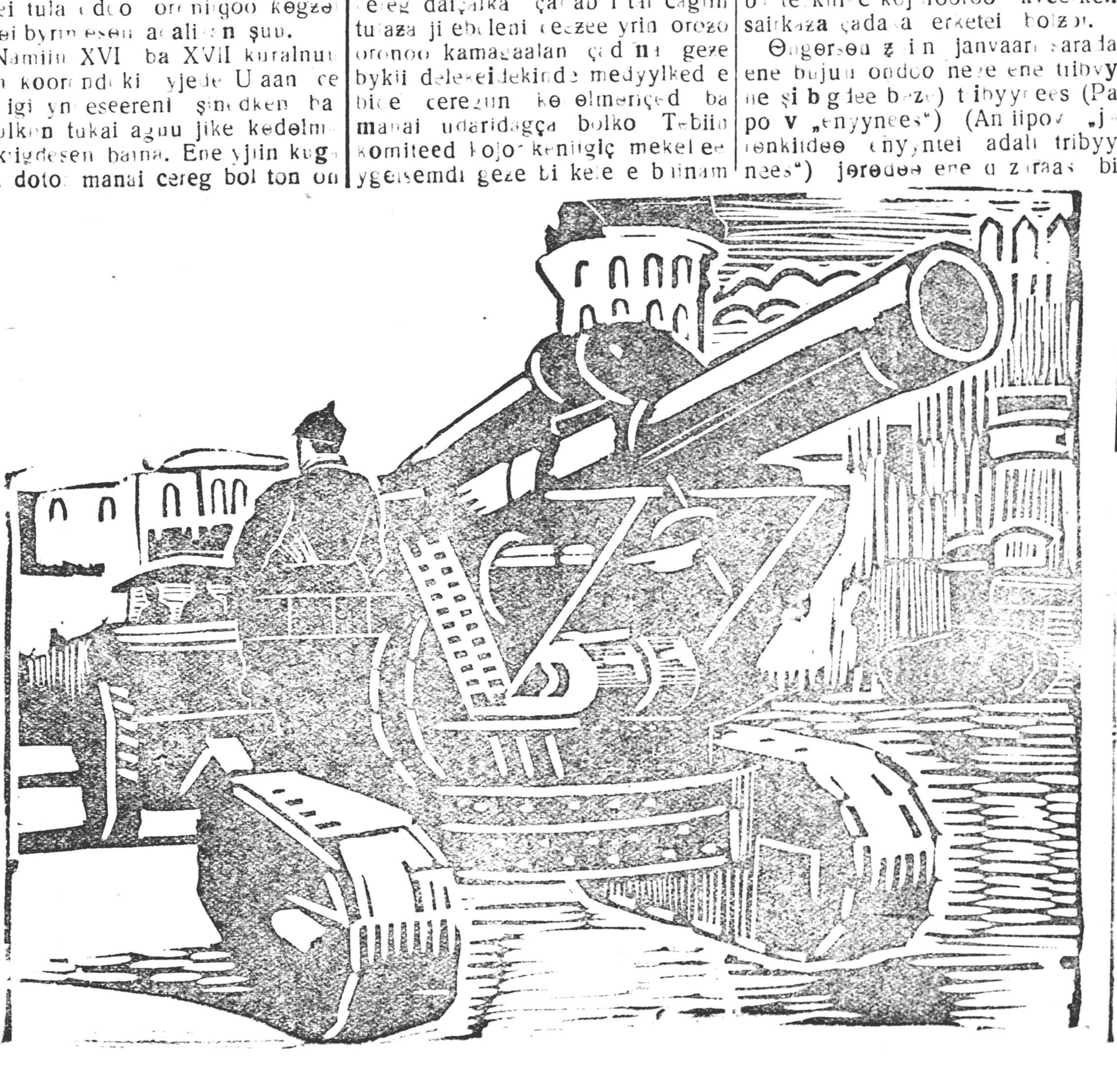
SSSRiin ʙejee kamagaalka kyçiigi ʙekizyylke kereg

Manai namiin Tøbiin Komiteed byke nar bol socializmiin baiguulaltiin kamag tykii olon janza asuudalnuudiigi çangalan erkilen baikadaa, soveediin kiligi kamagaalka jabadal Ulaan cereg ba oronoo kamagaalka jabadal kojoriin baiguulaltiin tukai kezeede orol dozo baiiin zaiaşagyi çukala geze mimuuţiinç kugacaada marti daq ygei baizai. Manai ene kamtiin kødelmeriin açaar odoo bide gyiced menøø cagiin socialiizmiin keregte şudarguu bata beki ba re ge ygeer kelebil sain ceregtei bolood bainamdi. Manai zebsegte kycenyyd bol manai oronii orolo ne kegzeltees negiç akan aar kezon doko eregyi baisan iakozomdoo ygei tula odoo oroniigoo kegzetei byrinesen açaliin şuu.

Namiin XVI ba XVII kuralnuudiin koorondoki yjede Ulaan ceregigi yneseereni şinedken baiguulkiin tukai aguu jike kødelmeri kiigdesen baina. Ene yjiin kugacaa dotor manai cereg bol ton on doo boltor kubilza zebsegingee too ba çanar emkidkeliin gee strygtyyre ba kadranuudaa ceregiin ereemde surgan beledkeke talaar principiin tal arin ondoo cereg bolzoi

Yrendee kadaa. Bide bol 1930 ondo keden olon temeceke zebsegyydeer dutuu baisan ba tidende baiga zebsegyydç kadaa byizite nii ceregyyd in cergiin teekniikiin kegzeltei izergelyylkede kuuçarça aça tusa bagatai bolson baigaasa Bide bol tere cagta teeknigiin argazyinyydeer muu ba baç kebe manai gazar usanda daisaniigar kyke bolboloni Ulaan ceregee bele en ba daisanigi ton kaituulan cokiko çadabartai bailgakiin tuki çadaka juumaa kidegendi Manai cereg daiçalka çadabartai cagiin tulaza jiebeleni ceezee yrin orozo oronoo kamagaalan çadna geze bykii delekeidekinde medyylked e bice cerezun kødelmeriçed ba manai udaridagça bolko Tøbiin komiteed kojorkeniigiç mekelee ygeisemdi geze bi kelee bainam Ene bol kooson yge bişe (Aliga taşalga) Karin bolşoviigiin ynen keregtei men sen—Gebeç kadiin ke le en ioor tere cagti manai ceregiin zebseg elgeer sulaşag baikadaa bide bol ilangajaa socialiizmiin keegte ceregyyd komandirnuud ba ulas tøriingee kødelmeri çediin kemgyi ynen şudarguu baisanda eesediinge emki ba daiçal kii kubiskalta zuraan sakilga kojorto ba socialiis ekee oronoo jaab ç ka agaa an abaraka geze byke ce reg bi kamag azalçnu aradiin negen sanaaar carmaiza baisanda ilangajaa naidasamti (Aliga taşalga) Dakin dabtaza kelekede odo onii baid leris şuud kubilzai Odoo cereg bol eeringøø zebseglelge bite kuike kojrooroo kyceiken saizkaza çadaka erketei bolzoi.

Øngersen zilin janvaari sarada ene bujuu ondoo nege ene tribyne şi b glee beze) tribyyrees (Papov „enyynees") (Antipov „jenkiideø enyyntei adali tribyynees") jeredee ene da zaraas bi

-dener bol gancakan zorilgo karakabdi-ene nai Ulaan Ceregiin ilaka jabadal" (V. MOOLOTOV)

LIIGI ӨŞӨӨ KYCETEIGEER BӨKӨŽYYLKEBDI

nөkөr VOROŞILOVIIN kelesen ygees

uilda bideriigi kyrgesen baina ıden'i ene zaluu usan ceregyyd ycetei geze odoo bejee magtakaa işe bain ımdi geze keleke josotoi aina. Koit oron ba. Dorono izaar kojorin tukai kelenemusan eregiin debtolko z bsegyyd bolko inkor ba aviacanuud ene ga arruudt ı ygei. Gebeç bidenii alai deereç ba men gazar deereç eni'giç debtolko beled eltei bişe ıedeeze. Bide bol gancakan өөsөiingөө gadaada ergınyyd ba kile yydiigi kamagaalkiigi kysedeg bөgөөd, odoo bidende baigaa san ceregiin kөngөn kycenyyd a ergiigi kamagaal a kyce bolon ingujaa dalain aviaasa, usan looguur jabaka ongoconuud bol lobtolon oroson daisaniigi çorit i- onoor degoluulka çad ıltai geze tegen sanadag bainamdi.

Usan ceregiingee kycenyydiin ukai keleze dyyrgekedee, nөk. Staa'in bol eneç keregiigi ynekeer Staaliniin josoor abça erkiilzeseniı a (aliga taşalga) indyyt iavyagiin laltanuudiigi yndese bolgozo beizesen usanii ongoco ba guulka za yiledbeni bol bidenii usan ceregyyde ynekeer kөdөlmөriçөn ar aaçanii kycerkeg usan ceregyyd olçoko jabadalda sezeggyi tusalal- aka baisaniigi basa dakin emdegleke keregtei geze sananam.

* *
*

Aza yiledberiiingee tukai keden ge keleke josotoi bainam. kycer- eg socialiis indyystriigi baiguul an jabadal bol kөdөlmөriçөn rgiin jikees jikeken gyicedkel nen. Manai aza yiledberi bol by- kii aradiin aza kuiin erkim saibari a manai oronii byrin azal;anii irkaka zyil men Erkim saibani nzeneernyydee akade minuudaas oça nen tyryyş'in eelzeende өgçө deni çadka zergeeree,tusalaza isan manai orono kamagaalka dyystri bol manai ceregiigi tee- nikiin talaar şinedken baiguulsan ina. Tere bol zitees zil byri e am byri sain kan mai daiçalka eknikiigi bidende egeeg baina' ebeç bolşovi guud bol gyicedke en zyileeree ezeeç kanadaggyi, iin byri jikiigi ba sainiigi kyse- eg tula bolşoviiguud geze nere i şuu. Jime tula, garcatraa rasan bygedede dobtoluuldag gancaraa bygediigi tulaka sotoi deeres nөk. Sergoogiin naardani zarimdaa taaradaggyi eg baikadıni ıyynii zarimdaa imdaa zөb, zarimdaa buruu) aadag bolboç (bide nөk Sergoo- erilte kiideg bөgөөd, nөk. Ser- o kadaa bide bygediin ba nen yynde nөk. Staaliiii kabçaltaar agaa muu bişeer çiredeg baina eden. aliga taşalga).

odaa nөk. Saaliin ba busad bol aza yiledberiiin tukai ain zyilnyydiigi kelesen bai- ı da çalka teeknig baiguul ıөө kөdөlmөriçөn angi,

aza yiledberiiin inzeneernyyd ba udaridagçanarta bajar kyrgeed, tiigebeç tedenii tukai edii tedi dan sain bişe zyilnyydiigi nadiin kebeld taanar nadadaı uurlaka ygei biize l (needen) geze sananam.

Nen tyryynde by eesen edyydiin çanariin tukai. Byteesen edyydiin çanariin menөө өdөriin eriltenyy- diigi kododoo kangaza çadakaar baidag ygei geze medereke keregtei Өnөөki minii dursasan motoor kiideg aza yiledberiiin kөdөlmөrii gi abça yzejaa.

Gadanaas acarsan erkim motoo- rnuudiin zarimuudani jaakadaa manai motoornuudaas kөngөөr, toso ylemze kimagataigaar garga- şalza, ylemze kyceteigeer ba udaan zasuulalgyi kөdөlmөrildөg geeçeb! kojor gurban zil urid baisan tanii zizeelbel ene keregiin kөdөlmөriiin çanariiu aguu jikeer saizarsani ile- te bolboç, bide bol adaguudtai zergeşekiigi ogto kysedeg ygei, karin delekein aza yiledberiiin by- teesen edyydin ton erkimyyd ba өөsөdiingөө erkim gy cedkelnyyd kojortoi zergeşekiigi ermelzedeg bainamdi.

Bogonioor kelekede, byteesen edyydiin çanariigi nileed saizaruul- maar baina.

Bydyy ig baazaar kөdөlmөrilze manai zakilnuudiigi daiçalka çanar muutai aar byteeke, gologdoldo oroko edyydiigi byteeke jabadal- nuud keden olon zavooduudta olon yzegdeseer baina.

Zakilnuudiigi byrin tөgөsөөr gyi cedkekiin tukai nөk. Staalinaas kuralda ba nen tyryynde manai yiledberiiigi erkileçedte zaasan zaabari bol jөrөnkiidөө gyicedkeg dedeg ygei. Zapaas keregselnyy- diigiç aça yzekede, taank, traag- tar avtomobiil, agaariin ongoco g. z. zakilnuudiigi gyicedkeke ge- ze bygede oroldodog. Ene zakil- nuudiigi ese gy cedketel karaadag gyicedkebel magtadag baina. Basa aza yiledberide kiigdeke josoto zapaas keregselnyydiigi syylçiin eelzeende kiideg baina şuu.

Manai byteesen edyydiin yne cen basala өndөr kebeeree baina. „Ed byteeze egebөl boloo juma bişe uu, mengeer juu kiikeb, ene mengenç kadaa negel ulasiin kar maanaas garça baigaa biize" ge- sen nege tuskai ylemze korotoi sanamza manai zarim „yiledberi- çedte" baidag. Bide bol odoo kyrtele muu kөdөlmөri kiiseniini ba keregee emkiteigeer jabuulza çadaa ygeini tөlөө aza yiledberide mөngө tөlөdөg bainamdi. Nөk. Sergoo enyyniigi zөbşөөkөç ygei baiza bolko gebeç, bi ynekeeree iime geze sanaka bainam.

Gancala tөkerigөөr, gancala so- veediin nege mengiigi kimagdaka jabadalaar yiledberiigi narinaar erkilkede, toskol ba materijaal- nuudiigi kimagadakada ba taana- raas bidende açagdaza vagoonii zogsoltonuudiigi tokiolduulka ygeide surgaza bolkiigi zarim ky- nyyd oilgodog ygei.

Ecesiin syylde manai aza yiled- beriiin konstryygce ba şinzelki ukaanii emki baiguulganuudiin tui kai basa dakin kelekem. Şiue jan ziin maşiina zebsegyydiigi zokioon baiguulka ba yiledberiiin azal kө dөlmөrinyydiigi ali bolkoor nari- zuulan baiza caq yrgelze saiza- ruulka bolbosorongii bolgoko gesen kojor çukala zorilgo ene emki baiguulganuudiin өmөnө tabigda- za baina. Manaikin bol aguu olon inzeneertei olon tөmөn konstryyg tornuudtai ba kaanakiaas ilyy biiig tei şine arga ologçodtoi bainamdi. Manaikin bol olon konstryygce kiike albangazarnuudtai bainamdi. Tede bol şinzelkii ukaagi urigşani dabkiuuldag ba jike aça tusa өgө- dөg gebeç, enyynees zişee ygei jike aça tusa egçө çadaka ba өkө josotoiç baina. Gancala tedenii keregiigi josoçolon erkilke, ilyy kөdөlmөrieeseni tedeniigi baga saga çөlөөlkө ba motoor kiike zavooduudiin tukai nadiin kelesen tei adaii yiledberide oiro baiza konstryygciin todorkoi zizeken kө- dөlmөriigi erkilke josotoi tula za- rim kynyydiigini zavooduudta şilzyylen өgөө keregtei.

Nөk. Sergoo bol manai aza yiledberiigi saizaruulkiin tula ni- leed jike kөdөlmөri kiisen baina. Odoo tere bol kuralaas absan e çөmөөree byri jike juma kiize manai bolşoviig indyystriiin erkim saikan kөdөlmөri ba gyicedkel- nyydiigi zarimdaa buzarlaza bai dag zarim kedii dutamag zyilnyy- diigi usadkaka geze bi itegenem.

* *
*

Bi bol odoo kyrter өөrlingөө kereg ba ulaan cereg kojoroos ilyygeer nөk. Sergoo ba aza yiled beri kojoriin tukai kelesen bainam Manai teeknikiin zebseglelgetei kamta basa manai kaadranuud, tedenii jikeken şine teeknikee jaaza şudalan medeze baisaniigi ba ene kaadranuudiin jamar ky- nyyd baisaniigi taanar sonirkozo baigaa biişet geze sananam.

Şine maşiina abka geeçe kagas ba zarimdaa kagasaasç baga kereg baidag geze taanarta ba ilangajaa zavooduudta kөdөlmөrilzө baigaa kynyydte ilete medegdene. Ene maşiiniigi şudalza aça tusiigini cөm aşaglaka keregtei. Manai ce reg bol teeknikiin cereg bolko ondoo cereg bolson baina. Iime tula nen tyryynde daraqanar ba ceregyydiigi beledkeke bykii kө- dөlmөriөө maşiiniigi şinzelen me- deke, tyniigi teeknig ba taaktikiin talaar zөb keregleke, ene maşii- nanuudiigi baildaanii yjede kereg- leke uran argada surgaka kereg- yyd teeşe zoriuulan bidenii şined ken baiguulka zailaşagyi çukala. Manai komandiir, ba ulaan cere- gyyd bol medegdeegyi jike narin teeknikiigi keregleze çadaka gee- çe juu? geze nөk. Jakiir, nөk. Tykaçeevski, nөk. Gborecviç ba busad daraganar bolon kubiskalta ceregiin zөblөliin geşyyd bidenii sanaagaa zobozo baigaa cag bai- san juma.

Bodoto baidal bol bidenii sa- naa tegşelsen baina. Ulaan cereg bol teeknikiigi saişaaza, zydkeze, sonirkozo ugtan abazai,

Teeknikiin şine arganuudiigi olko ba narizuulkiin tukai 152 mingan duradkaluudiin ceregyyd, komandiirnuud, ulas tөriin kөdөl- mөriçөn, bykeli zvooduud ba ko legtiivuudiin zygees gancakan өn- gөrsөn ziliin kugacaada oroniisç kadaa enyyniigi ilerkeilen karuul- na. Edenii olonkini nen tusatai duradkalnuud baiza, daiçalka ma- şiinanuudiigi saizaruulkaç, tedeniigi kereglәke jabadaliigi niydende ka- ragdamaar jike yreteiç bolgokoç ba surgaka metoodikiigi (arga) bolbosorongi bolgokoç talaar amzaltatai bejelyylegdeze baina, Odoo bide bol daiçalka maşiina- nuudaa zөbkөn keregleze çada- kaar yle baran, karin proletaari- nariin digtatuuriin ulasiigi kama- laalza kөdөlmөriçөn Tariaaçanii ulaan ceregiin nerede kyrekeer edeniigee josoçolon kezeeç kereg- geke jabadalda belekөn bolood bainamdi. (Aliga taşalga).

Kөdөlmөriçөn Tariaaçanii ulaan Cereg bol daiçalka beledkeliingee talaar syyliin ziiyyd dotor nileed amzaltanuudiigi gyicedkezei. Ene amzaltanuud bol ceregiin ka- mag kynyyd in onco çangaar kө dөlmөrilzө baisanii açaar tuilagda zai. Cereg byliin kubida doloo- noos deeşe morinii mekaniis kyce kyrtekeer kycerkeg bolood ba kadaa bide bol kөdөlmөriiingөө kuuçanii formo, meetoduudiigi (arga) eb- deze negeç aarmida urid yzegdeeze ygei şine janziin ceregiin kolboo nuudiigi baiguulka, kuuçan janziin buu zebsegyydiigi ebdeze tedeniig zasabarilan şinedkeke, jabagan ba morin ceregiin komandiirnuudiig taankiin ba agaariin ongociin ka- mandiirnuud bolgokotoigoo, kamta baidaliin erkiin tokiooldozo jireb- lani jikeken orono kamagaalan temeceke baildaanda oçokoor kezee dee beleken baika josotoi baisan bainamdi.

Bide bol teeknikiigi kyn kynii kubi kubidaa şudalka keregte yle inze jikeken amzaltanuudiigi tuila- san bөgөөd, enyynii tukai koman diirnuudiigi beledkeke jabadal ba buudalgiin tukai kelekedee iledke sen bainam, Buudalgiin tukai ke den yge kelekiigi kyseze barnam. XVI kuralaas koişonki ziiyydiin kugacaada manai cereg bol joso çolon, mөnөө cagiinkiaar buudaza sursan ba buu zebsegee erkim sainaar medeke bolson bai- na.

1930 ontoi zişeelkede buudalgiin zarçamuudiin ylemze berketei bol- son ba suralcaka jabadalda garga- şalka potroonii noormiin nileed baga bolson bolboç surgagçanariin buudalganuud maşa jike yretei ja- baza baina.

Ene yrenyydiigi ilerkeilkem. Buudalgiin zarçamuudiigi buudag- çadiin kedii proceentiini gyicedke senii ilerkei:

Vintoovkiin talaar:
1930 ondo—64%
1933 ondo—97%
Garpylemiccodiin talaar:
1930 ondo—47%
1933 ondo—95%
Tөskoltoi pylimioodiin talaar:
1930 ondo—28 proc.
1933 ondo—98 proc.

Artileeriiinç buudalganuud enyy nees muu bişe baina. Basa taanka çan bol sainaar, kolo gazaraas buudaza surazai. Agaaraar niiseze jabaad buudaka kereg mөn eris debşeesen baina. Ceregiin tuskai salbarinuudiin olon proceenteni buudalgaa erkim sainaar gyicedkezei.

Ene bol dutamagç atugai jike amzalta mөn, uçarani bide bol ko mandiir ba cereg bykeniigee erkin sainaar buudadag bolgokiigi kyse ze baidag ba erkimeer buudaka bolgokoç bainamdi. Byke buugag- çadani kadaa erkim sain geze cөg nelte abça baidag bolson baidaltai zarim salbarinuudiin yligernyydeni Euyynii bytekegyi kereg bişiigi barimtalan todoruulna.

Bide bol zөbkөn buudalgiin ke regte gyicedkelnyydiigi tuilasan bişe basa ilangujaa syyliini 2 ziliin kugacaada daiçalka beledkeliin talaar gyicedkelnyydtei bainamdi.

Gebeç, bide kadaa өөsөdiingөө gyicedkelnyydiigi 100 proc. gyice dkelnyyd geze ogto toolodoggyi. Bidenii өmөnө basala jike kөdөlmө ri baina. Gebeç, manai ceregiin өөriingөө şine teeknikte suraza, tyyniigi өөsөdiingөө sanal zorilgiin medelde oruulsani bol gol çukala kereg mөn baina. Kөdөlmөriçөn Tariaaçanii ulaan ceregiin daiçal- ka beledkeliigi bolbosorongii bol- gokiin tөlөө urida janzaaraa şuud kөdөlmөrilzө. (XII kuralaas gyiced kelnyydee arbidkakabdi.

* *
*

Ulaan ceregiin niitiin byridel. Toocooto yjede kyrter negen talaar kөdөlmөriçөn angiigi şuud elsyylsen oronoo indystrizyyl ke ba MTS, sovkoozuudiigi baig- uulka jabadalnuudiin ulamaas, nө gөө talaas teekkineer zebseglegde- seniigee açaar ulaan ceregiin bol niitiin byridel nileed kubilza, tyyn dotor ilangajaa kөdөlmөriçөn zon өsөsөn baina.

1930 onii janvaariiin ide kөdөl- meriçөn. Tariaaçan. Albakaagça.
1934 „ „ „ 31,4% 57,9% 10,9%
45,8% 42,5% 11,7%
1930 onii janvaariiin 1-da 15,9% 18,4 proc.
1934 „ „ „ 25,6 proc. 23,9 proc

Geketei kamta kөdөөnii azakuigi kamtaruulka jabadal bol tariaaçan ulaan ceregiin çanariigi kubilgaba Odoo tariaaçan ulaan ceregyydiin dөrbөnii gurbanaas deeşe kubini kolkoozniguud bolbo. 1930 onii janvaariiin 1 de kolbooznig ulaan ceregyyd zөbkөn 53 proc. baisan aad, odoo tede 76,7 proc. bolzoi.

Iime tula kөdөlmөriçөn angi ba kolkaozıin tariaaçan kojor bol ko- dөlmөriçөn Tariaaçanii Ulaan Ce- regiin diilenki kubini bolbo.

Ulaan cereg dotorki namiin emki Ene yjiin kugacaa dotor cereg dotoriin nam komsomooliin geş yydiin too өsөsөn baina.

BK(b)N-iin VLKSM-iin geşyyd ba namda oroo ygei kandid. geşyyd

Namiin ceberlelgiin ulamaas 1933 ondo namda bagtaan abka jabadaliin zogsoogdosonii deerees 1933 ondo abtagçadiin dotor kom- uniistnar eceөn baican bolboç. cere giin 50 şakuu procenteni nam ko- msomooliin geşyyd bolko bөgөөd, Cereg dotorki namiin emki baiguu lga kadaa manai namiin ton erkim zergiin zuram sakilga saintai bata beki emkinyydiin negeni geze na miin ceberlegiin yjede ilerebe geze caaşadaa nөk. Voroşiilov kelezei.

Udaani nөk. Voroşiilov bol bol- bosorongii ba yseg biçeg medeke udaarnig ceregyyd ulaan Ceregtei keregtei bөgөөd, Ulaan cereg өөri ngөө dotor baigaa-yseg nom ese medegçed ba baga medegçediigi surgaka jabadalda jike kycelen oroldozo, gancaç biçeg medeke ygei kyn Ulaan Ceregees garadag ygei gebe.

Komandiirnuudiin niitiin byridel ulas tөriin çanar ba beledkelnyy 1930 onii janvaariiin ide komandii nuudiin 52,5 proc. namiin geşyyd ba kandidaadnar, 4,1 proc. komso moolçuud baigaasan. 1933 onii ijyyliiin 1-de namiin geşyyd aa ka ndidaatnar 67,8 proc. komsomoolç uud 4,0 proc. bolzoi.

Broneviiguud ba taankanuudiin salbari ceregyydiin komandiirnuu- diin dotor 1930 ondo komuuniist- nar 67,9 proc. komsomoolçuud 2,2 proc. baisan aad, odoo komu- nlistnar 8.6 proc. komsomoolçuud 2,7 proc. bolson baina.

Agaariin ceregiin kycenyydiin dotor 1930 onii janvaari 1 de kom uniistnar 48,1 proc. komsomoolç- uud 7,8 proc. baisan aad, 1933 onii ijyyliiin 1 de namiin deşyyd ba kandidaatnar 75,7 proc. komsomool çuud 8,9 proc. bolzoi.

Deede surguulinuudiin surgag- çanariin 30% komuniistnar, 41 proc. komsomoolçuud baisan aad odoo komuniistnar ba kandidaadnar 75 komsomoolçuud 19 proc, bolson baina.

Kelkiee kolboogiin kiimiiin tө mөr zamiin inzeneeriin ba busad teeknikiin ceregyyd dotorki namiin geşyydiin too eneçelen baina.

1930 onii janvaariiin 1 da bykii komandiirnuudiin 31.2 proc, kөdөl mөriçөn baisan aad 1933 onii ijyyliiin 1 de 42,3 proceente bol- zoi.

Odoo manai komandiirnuudiin nileed kubini ceregiingee bolboso roliigi debşyyleed baina.

Deede zergiin komandiirnuudiin 78,9 proc. ni akadeeminuud ba bolbosoroloo saizaruulka tyr sur- guulinuudiigi dyyrgesen baina,

Akalagça komandiirnuudiin 48,2 proc akadeemi ba bolbosoroloo saizaruulka tyyr surguulinuudiigi 42,7 proc. egeliin ceregiin surguu linuudiigi gyyrgesen baina Dunda komandiirnuudiin 81,4 proc. ege- liin suurgulinuudiigi dyyrgesen. Ştaabuudiin daragiin diilenki kubi ni akademiiin ergemtei

Ulaan Ceregiin teeknikiin өsөkө dө Ceregiin tuskai mergezeliin surguulinuudiin toogi nileed olo şoruulka keregtei bolson baina. 1930 ondo 6 ceeregiin akadeemi ba erketenii deede surguulinuudiin dergede baigaa 4 ceregiin fakul- teedtei baisan bainamdi Odoo ene akaadeemi ba fakulteeduudiin too nileed oloşorozoi.

Bide bol ene akadeeminuudtaa ceregiin ba ceregiin teeknikiin me gezeltei kaadranuudiigi beledke- deg bөgөөd edeniigee zarim өcөө kөnç bol nege zarim kubiiigini aza yiledberi traansport ba kelkiee kolboonii gazaruudta өgөdөg bai- namdi Nөk Sergoodo sain inzenge rnyydiigi өgөdөg bainamdi.

Ordzonikiidze—Çi tedeniigee ge dergeni abadag bainaç;

Voroşiilov—Odoo manai akadee minuudta 1930 oniikioos kedii da kin olon kyn suraza baina.

Sojol gegeereliin kөdөlmөriiin talaar Ulaan Ceregiin dotor erki legdesen aguu o'on jabuulganuu- diigi todorkoigoor toolozo taana riin sanal bodoliigi barika ygeib. Ende suuza baigçadiin olonkidoni ene jabuulganuud medeeze baina, Tedenii gancakan zarim kediigi ilerkeilen kelekem

Ulaan ceregyyd komandiirnuud: ba tedenii bөlөnөriin dunda kөdө lmөrildөg sojol gegeereliin alban şazarnuudiin toogiin oloşorsoni:

	Leeninii bulamuud.	Klyybyyd	Ulaan ceregiin gernyyd
1931 onii janvaariiin 1-de	8 930	855	97
1934 onii janvaari 1-de	15 091	1336	142

Ulas tөriin gegeereliin kөdөlmөride garşalka biudzeediin өsөsөni

1929—30 on	1934 on
8,3 milioon tөkөrig.	42 milioon tөkөrig

Sojol gegeereliin albangazarnuudiin kөdөlmөriiin teeknikiin zebsegiin toogiin өsөketei kamta ulastөgyydiin debşeseni:

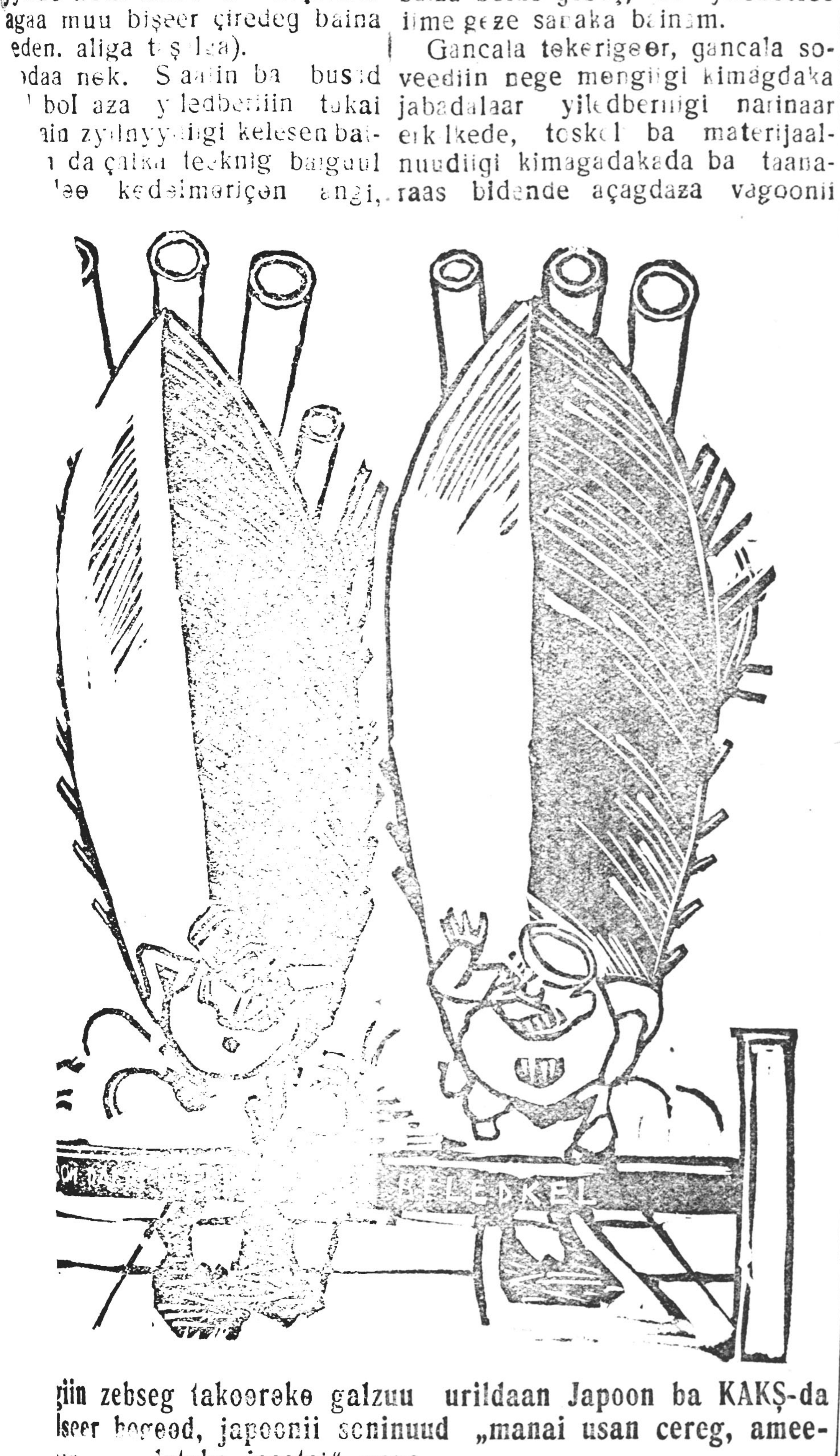
	Radioogiin suuri tөkөөrөlgөnyyd	Radioogiin nyydel tөkөөrөlgөөnyyd	Nyydel kinoonuud	Baira kinoonuud	Duu garadag nyydel kinoonuud	Duu garadag baira kinoonuud
1930 on	240	800	534	945	1	8
1933 on	1366	4800	3425	1540	57	276

çaaşadaa nөk. Voroşiilov bol ulaan cereg dotorki uran saika- nii kөdөlmөri, nomiin san, unşal- giin baişanguud ba kyykediin jaas- linuudiin өsөltiigi iletei'en keleze, socialiis sojoliin ceregyyd, koman- diirnnnudiigi bolbosorongii bolgo- kiin ba şine socialiis josonii ko- myyzyylkiin tөlөө temeceke temecel bol ulaan ceregiin dotorki emki baiguulganuud ba dykii komandiirnuudiin çukalaas çukala zorilgo mөn bөgөөd' ene zorilgo kadaa basa kamag nam ba ilangajaa komsomooliin өmөnө tabig daza baina gebe.

(Yrgelzelelni udaadugaarta garana).

Manzuur ba dotor Mong old'o „eb nairamdal" ba'guulza baigaa Japoonii meeted

...giin zebseg takoorөkө galzuu urildaan Japoon ba KAKŞ-da ...lseer bөgөөd, japoonii seninuud „manai usan cereg, amee- ... ...ka josotoi" gene.

Burkavpoolkiin Bookonii aimagdakı salbarii'n ceregiin albanda eelzeelen tatagdagçadiin biçeg*

Bide, Buriaad-Mongoliin, ulaan morin ceregiin Bookonii aimag deki salbariin eelzeelen tatagdagçad bol aimagiin kojor dugaar konfereen e deere cuglaraza Zyyn Sibiriin ba Buriaad-Mongoliin ASSRiin azalçadta kengeləte əkə tukai BK (b) namiin ba SSKR iin AKS-iin togtooliigi sonosood, zyynsibiir kizaariin ba Buriaad-Mongoliin byke kolkoozçon ba azalçan əmçətənde kandakamnai:

Manai zyyn-Sibiiriin kizaariin BK (b) naniin kizkomiin sekretaar nək. Raazymoviin, bolşoviig namiin 17 dugaar tvykete kural deere „Manzuuriin teritoorisoo baika zuuraa SSSR te dai an orokoor beledkeze baigaa Japoonii kile deere baigaa Zyyn-Sibiir kizaariin namiin emki bol Soveed Kolbootiigoo kamagaalka jabadalaas kyce çadalaaç, d kərəngəəç gamnakagyi "geze keleseni bygedede ile bainab Şuu.

Bide, ceregiiu albanda eel zeelen tatagdagçad bol, zyyn-sibiiriin azalçadin əmənə bejee ujalgalkamuai bol; dainii ajuuliin ceke uridaas karaza, tedeendee gyiced kariuu əgçə çadakaar kezeede belen baikaodi, Bidener, kotondoo ba kolkooztoo, ceregiin albanda eelzeelen tatagdagçad baika zuuraa, dailan orokoor zabdaza baigaa daisadiin uridaas duratai minuutadaa tulan zugcakaar əəsədtəə dura zorig beledkeke bidi geze iimenyyy ujalganuudiigi abanamdi gebel;

Duratai minuutadaa, Dorono kizaariin tuskai ulaan ceregiin zergede erkim daiçad bolon zag-akaar belen baikiin tula əəsədiin, ceregiin ba ulas təriin beledkeligi deeşelyylke bdi.

Kizkomiin 2 daki, mozkomiin ... dkeberiigi ba Bykekolbootiin 17-dugaar kural beere n. n. Staalinii ba Voroşilviin kelesen zaabarinuudiigi baran zuun kubi dyyrgekebdı nək, nək. Staalinii ba Voroşiloviin zaabariigi kətəlberi bolgon aduu moridiigi əskəberilkə jabadalda şeef abanamdi.

Aduu moridoo gancala sainaar ideelyylke ba karuucalka bişe, karın, nen tyryyn moridoo azalda keregleke jabadalaa narizuulka aduu morinii yyter sarzaruulka ilangajaa terəkə gyydiigi ba zaluu unaga daagadigi sainaar karuucalka josotoi gesen nək. Voroşiloviin zaabariigi bejelyylkebdi.

Bide, ceregiin albanda eelzeelen tatagdagçad bol ede ujalganuudiigi bejedee abaad, bykii kolkoozçodto ba azalça əmçətəndə kandakamnai bol: Kabariin tarilgiin beledkeligiba əngərgəniigi amzaltataigaar əngərgəkiin təəə temecegtii. Eneeniigi amzaltataigaar əngərgəl bol soveed kolbooto ulasaa kamagaalka jabadaliigi ulam bekizyylke şuu. Odoo manai ton çukaa kedəlməri bol kədəə azalaa debzyylke ba tereenii geegdendi jabadaliin usadkaka, ene tuliin çukala azal deere amzalta tulakiin tula kabariin tarilgiin beledkelde ba əngərgəldə emkite geer beledkeke geze nək. Raazymoviin, kizaariin 2 dugaar kontereence dere ba Bykekibootiin 17 dugaar kuraldeere kelseniigi bodoto kereg deereni bejelyylegtii.

Kabariin tarilgiiua beledkel kizaar ba Buriaadmongol ulasta tonç sula jabaza baina. Manai Bookonii aimag bol, byke zyyn sibiir ba byke Buriaadmongol ulasiigi buzarlaza baina.

Mal azalda iime buzagaigar kandalga eceslen salgagdaka josotoi. Mozkomiin 10 dugaar konfereence ...

Dorziin kelesen iledkeltuşaa garsan mal azaliin tukai tobço jabuulganuud bodoto keregiin programmani bolko kəregtei.

Nege kedən ederəəs soveediin kiliigi karaça seremzete ba socialiis soveed respyybliikiigi ynen sakuulga baatarlig ulaan ceregiin 16 ziliin oin san ederligi əngərkəkə bainabdi RKKA iin 16 ziliin oi gyice-enii sain edertei BMASSR iin yndesen morin ceregiin yndesen Ceregiin baiguulaltiin 9 ziltei tusna. Burkabpoolko bol, 1929 ondo kitadiin təmərzam deere soveed ulasiin daisanuudta tonç sain kariuu egəsenii tula ulaan tugiin oordinoor şagnagdasan baina Burkabpoolko bol, əəriingəə yndesenii kaadaruudiigi ulaan Buriaadiigi amzaltataigaar baiguulkiin tula beledkene, Burkabpooko bol zyyn zygiigi narin karana, Japoonii imperialis kitadta ba KVZdeede katuu pokood kize baina. Manzuuri. koito kitadiin ba dotor mongoliin bajalig bol japoonii byrzyitenyyiigi amar baiigana ygei japoondo ergən təəbtei baina.

Bide ceregiin alban ceizeelen tatagdagçad belen baidamdi. Azaliin frooato deere ulam erçemtei temecekebd SSSR ulasaa kamagaalka jabadalaa tyrı çangadkakabd əəsədiingəə kubiskaliin seremzigi ulam deeşelyykebdi-ene bol japoonii imperialiştanarta manai kariuu bolno.

Leenini nam ba tereenii udaridagça nək Staaliin mandag!

Buriaad mongoliin morin ceregiin Ulaan tugta poolko mandag!

Kedelmeriçen tariaaçadiin Ulaan ceregiin 16 ziliin oi mandaz!

Konfereenciin priziidiym:

---

*) Baga bolzo tolilogdobo

Imperialiistanuud bidenees abasan 1929 onii gaşuun cokiltiigi sanag

Minii tyryyçiin dainii surgaal abalga

(Ulaan oordin gabijaata komandiir nək Oçiiroviin duraskalaas)

1929 on bol manai yndesen Buriaad mongoliin morin ceregiin tyykede tusagaar zil mən. Çusata cagaan bandiinar ba kitadiin kərəngətənii kələsənçəd bol soveet oroniigi d bıolko sanaltaigaar manai kilede orozo jireke deni bidener tedentei dailaldan oroson baina Ene dainda manai Buriaad mongoliin morin divizioon bol tvryyşiin gabijaata zorig garga za Duranadaki Kizaariin Ulaan gordinto Tusagaar ceregiin tyykede temdeglegdesen baika juma

Odoo japoonii imperialiistanuudiin yyskeleer zyyn zygte dainii kara yyenii ədkeren cuglarça baika yjede kədəlmeriçen tariaaçanii Ulaan ceregiin 16 dugaar oin bajariigi əngərgezə baikadaa Manzuuriin təndeki tala dobo deegyyr cagaan bandiidnar ba kitadiin kərəngətənii kələsənçədtei temecesen edərnyydee argagyi durasaka sedkel təreed baika juma

Tiikede bii bol doodo zergiin komandiir baisan dəgəəd ceregiin busa nəkədeer ankan tyryyn nojaabriin 15-20 nii edərnyydte tere Manzuuriin dainda jabalcasan bainab.

Juunii urid temdegleke uçar, manai cereg bol juunii teləə dailaldaza baisanaa sain medeke baisan begəəd, kyn byri kubiskaliin dələn ba syrteigeer dainii tyryyşiin şugamda uridlan garkiin debkiteigeer orodog baisan Ene arg iin mederel ba gabijaata zorig bidenii ilaltanuudiin kycen mən

Odooç boltor sanaanaas gardaggyi zyil gekede tere ederiin dainda bidenii aka nəked bolko ba Şaragşiivov kojorin daisanii buugiin somoodo tusagdaza nasanaas nəgçəkədə bidener bol ulam byri zorigtoigoor ulam byri syrteigeer kamciiguulaa çaman dailaldaza daisanuudaa keden zuugaar korooson baina.

Tere səniin dainda bi şarkatasan baina Vzvoodiin komandir namaigi „Dainii uçastagaas zaila!" geze zakirkadıni „minii bəje dailaldamaar bainal " geze komandiirtaa kəleed daaza jabasan ceregyydee komaandalsaar ba daisanuudaa koroolcosoorlo baisan baina

Nege kedli çaas əngərsən koino gynzegii kara seni bi iime zakirgaa ababa: „daisanii flaangiin baruun talada baisan № çaastiin jabagan ceregtei kolboo bekizyylke" Zaa ene zoriigo bol ton jike kariuucalgatai baisan Tiişe oçoko zam kargui bol ton berke bı garça bolkoor bişe Juub geke de tere gazaraar daisanuud otozo baisan gadna gazarni dobo gəəəə, namag şabar iime baisan Tiigebeç komandiiriin zakirgaagi cag bəlzor toni ba təre zangaarni gyicedkegdesen baika juma.

Enyyneeseeç ondoogyi, menle kariuucalgata zordgonuudiigi dyyr geke caguudç baisan baina. Əəriin gəə daaza jabasan ceregyydiin dai sanuudigi otozo baikadani kenesə kool zalguuka geze jabasan bainab. Tere kool acarka zamaarni daisanii buugiin somon mendəriin baisan mete baisan. Tiin saad kiisen juuma ygei, manai gyyd cag dotoroo kooloor ... dasan azai.

Bi bol manal 14 gabijaata ... diin kamtaar SSSR-ün Təbiin ... cedkeke komiteediin tog... Ulaan oordin kaira abasan ...

Bidenii negen sanalta ba ... jaata cokilgo bol kitadiin generaaliigi bejee tuşaakada ... ze jiresen baina. Dailaldasan ... ta keden zuugaad alagda ... şarkatasan cagaan bandiid... kitaduud kebteze baisan. ... generaalnuud bidenerees ... çangakan cok docb abça, ... gee naidabariigi bidenerte ... uulsan baina.

Soveed oron tüişe şyd... gan baigça imperialiistanuu... diin generaalnuudiin ba... bandiidnariin 1929 ondo ... rees gaşuukan cokidoco a... sanag.

Kerbee, daisanuudiin ... baraa manai kile təişe ... kədəlməriçən tariaaçanii ... egte tedeniigi yi butac... cenç zorigç gyicedeeree ...

Buriaad mongoliin m... bol tere tyykete jabada... əəsədiingəə kyciigi d... ulas təriin bekızelgeer ... deeşedkeze pro etaariin ... kereg yiliin teləə şine ... ba dainda kezeedee ba...

Redaagtor Biligaajev.

Гостипография. Бурлит ...